

© КИРИЛ КОНСТАНТИНОВ

„За мен портретуването е пътешествие в две посоки - към чуждото лице и към мен самата“, казва Юлия

Четец по лица

Или как 12 години инженерство доведоха до магистратура по теология и до ателие, пълно с картини

ИРИНА ВАГАЛИНСКА

Атмосферето е тясно, а и друг път ще ви ли е изглеждало чак толкова пренаселено. Една стена си поделят галеристка от София и физик от Париж, виолинистка от Фрайбург и тукашна зъболекарка. Аниматорка, режисьорка и католически свещеник са обградили жена богослов на пега от преподавателка по йога и... жив светец. „Не знам как другояче да го нарека – усмихва се художничката Юлия Станкова. – Повечето от хората на тези портрети са ми близки, но дядо Добри е специален. Може да сте го виждали в центъра на София да проси бос, облечен в дрехи от парцали. После дава всичко на храма, пред който е събирал милостинята. Живее на хляб и вода, пълен отреченец! Знам, че има стая в

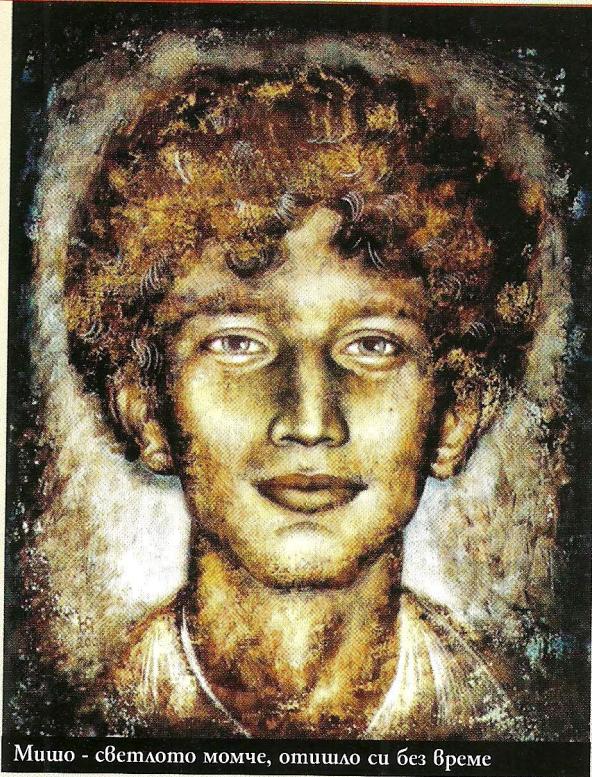
Байлово, но няма легло – спи на пода. Преди изложбата ми в Струга го срещнах пред черквата „Св. Неделя“, той ме благослови, а аз му целунах ръка. От нея лъхаше на чисто, нищо общо с обикновения клочар... Но поисках да го нарисувам, след като го видях на снимка, направена на Атон. Бил там за кратко и на тръване монасите му подарили обувки, а ядо Добри ги върнал, защото не можел да свине с тях. Тъкмо погледът му на снимката ме накара да се почувствам някак странно: беше едновременно благ и проницателен, направо сканиращ. Затова му направих

портрет като икона

Сред картините, които за Великден ще получат повече пространство в галерия „Астри“, има и портрети метафори.

На един от тях са нарисувани мъж и жена като Двулукия Янус. Сраснали са се, но тя гледа към подреденото спокойствие в едната посока, докато той следи платната на далечен кораб в противоположната. Може да е всяка двойка, останала достатъчно бълго заедно. Точно тези двама обаче са родителите на Юлия Станкова.

Още трима от семейството ѝ ще влязат в изложбата „Моите чужди лица“ - брат ѝ и две от пораснали дъщери. Останалият са родственици само по душа. Повече жени, малко мъже, нито едно дете. Защото по детското лице рядко може да се види нещо интересно. „Младите са богати с неосъществено бъдеще, старите – с преживяно минало. Хубаво е да се поизчака и да се види как човекът посреща промените. С години-

Мишо - светлото момче, отишло си без време

те лицето може да стане по-красиво - остваряването е толкова различно... Нали помните притчата за талантите? Зависи дали човекът ги е умножил, скрил или пропиял. Това страшно си личи накрая“, казва Юлия.

Харесва ѝ да е четец на лица, но дали понякога не бърка бъквите на характера? Никой не може да бъде сигурен. Слушват се разминавания между това, което моделът мисли за себе си, и онова, което вижда художничката. А следствието е охладяване в тези толкова сложни отношения. Юлия Станкова е мислила над тях достатъчно, за да им посвети три отделни картини.

И те като останалите творби от великденската ѝ изложба са неин избор, включително триптихът с възкресение

то на Лазар и Благовещение. (Не бива да надничате към третия сюжет под тях, преди да прочетете, че „...царството Божие вътре във вас е“.) Има и едно изключение - портретът на Михаил, нарисуван по поръчка. Той загинал нелепо

при катерене в планината, преди да навърши 30, и майка му помолила художничката да ѝ го върне на картина. „А тя се получи такава... все едно казва, че няма смърт. Мисля, че помогнах на майката да приеме това, което няма да може да преживее“, лаконична е Юлия.

През последните 11 години тя се занимава най-вече с преосмисляне на евангелски текстове, библейски притчи и древногръцки митове: Нарцис и огледалото, Медея и изяждащата майчина любов, Егун и комплексите, но също с предателството на Юда, неверието на Тома, съня на Яков и напускането на Раја. В един от вариантите Ева е поела цялата отговорност и изнася смаления Адам на ръце, докато той все още протяга ръка към Бога като бебе към мамко си. Юлия има и един свети Георги със змей без лъжици, но на гва крака. Някой бил казал, че си позволява твърде много движение извън канона. Тя би му отговорила, че не обича схемите. Юлия Станкова не е копиист, а творец с толкова интересна биография, че изглежда готова за роман.

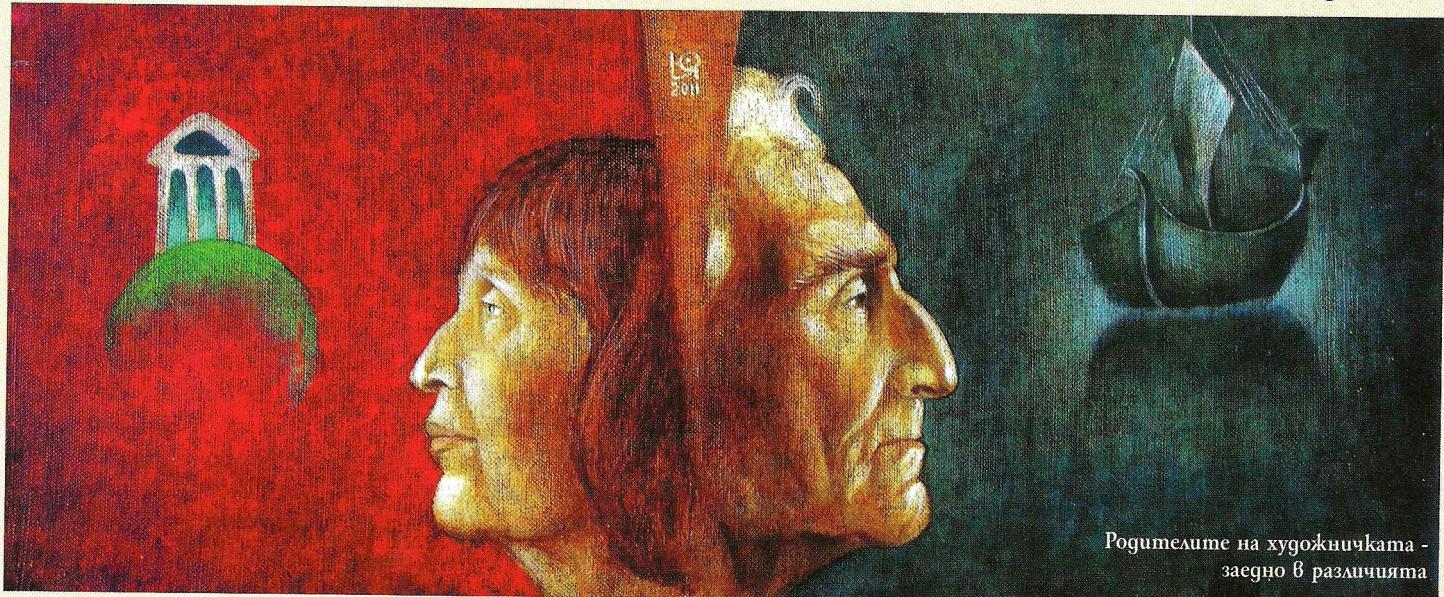
„Още не знам дали съм художник. Аз

съм съзерцател, който по случайност има бродена сръбност да се изразява в образи. Взимах уроци по рисуване от малка, но ми вървеше и математиката. Можех да вляза в Художествената гимназия, а се оставил родителите ми да ме убедят, че е по-добре да се запиша в Осма гимназия. Не ме приеха в Художествената академия след това, макар че емлогите ми често бяха показвани за пример. И така завих към инженерството. 12 години правех проекти на

фабрики за пречистване на въглища

и бях на ръба на психическото оцеляване, но пък срещнах мъжа, който стана мой съпруг. После го дойде 1989-а, започнаха съкращенията и в нашия Минпроект. Хората се почувстваха като осъдени, взеха да се тревожат кога ще го дойде техният рег и да доносничат срещу колегите. Ето това вече не можах да го издържа и си подадох оставката. Не беше голямо сътресение, защото се върнах с удоволствие към рисуването и успях да продавам акварели по галериите. Реших да уча богословие, когато вече бях започнала да се интересувам от иконопис и да работя в реставраторско ателие. Християнството ми пасна веднага със своята същност – нещо, което отсъства от другите доктрини“, добавя Юлия.

Почитателите ѝ често казват, че тя „рисува със сърцето“. Оценили са я и във Франция, откъдето тези дни ѝ върнаха за българския му дебют един портрет на Пиер-Жулиен Еймар - католически свещеник, прочул се с човеколюбчието си и с приятелството на Огюст Роден. ■

Родителите на художничката - заедно в различията